

**B.A.(Old Pattern 2019) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Supplementary  
Examination: March/April-2023  
Sociology (Optional) Paper-II  
SOCO2: Applied Sociology**

**Day and Date: Monday, 10/07/2023  
Time: 12.30 PM To 2.30 PM**

**Total Marks: 60**

**Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

**Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.**

15

- 1 Organicism found a common thread in the study of sociology and biology  
a) Max Weber b) Emile Durkheim c) August Compert d) Maurice Gee Berg
- 2 The statism of sociology of com is concerned with .....  
a) Conflict b) Interaction c) Functionality d) Constructivity
- 3 According to ..... the field method is the most important and best method  
a) DP Mukherjee b) GS Ghurye c) MN Srinivas d) AR Desai
- 4 The book Remembered village was published by .....  
a) MS Srinivas b) GS Ghurye c) AR Desai d) RK Mukherjee
- 5 According to ....., argumentation is a special type of rationalism  
a) Karl Marx b) MN Srinivas c) Max Weber d) DP Mukherjee
- 6 ..... The first Marathi newspaper was started in Maharashtra  
a) Darpan b) Samvad Kaumudi c) Kesari d) Sakal
- 7 ..... is modern media  
a) Tamasha b) Bhajan c) Radio d) Powada
- 8 ..... is not a print media  
a) Newspapers b) Magazines c) Films d) Books
- 9 ..... was started by Lokmanya Tilak  
a) Bengal Gazette b) Kesari c) Sakal d) Darpan
- 10 ..... is a form of modern media  
a) Computer b) Telegram c) Folk song d) Street drama
- 11 Basically, a change in ..... is a social change.  
a) Social organization b) Social structure c) Social interaction d) Culture
- 12 In the basic sense, the change in social structure means social transformation is defined by this sociologist  
a) Kingsley Davis b) August Compert c) Harry Johnson d) Robert Merton

- 13 ..... is a value-laden concept  
 a) Civilization b) Modernization c) Industrialization d) Westernization
- 14 Modernization is a value-laden concept defined by .....  
 a) MS Srinivas b) Radhakamal Mukherjee c) DP Mukherjee d) Irawati Karve
- 15 Economically Globalization means ..... Yes.  
 a) Creating a global economy b) Creating a world order c) Adopt policies of developed nations d) Establishing local economy

**Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .**

15

- 1 Functional approach
- 2 Sanskrutilization
- 3 Characteristics of mass communication media
- 4 Meaning and definition of social change

**Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .**

15

- 1 Westernization
- 2 Modern Media
- 3 Process of modernization in India
- 4 Globalization

**Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).**

15

- 1 Explain Air Desai's analysis of Indian society from Marxist point of view
- 2 Characteristics of Globalization

## मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

**Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.**

१५

- 1 समाजशास्त्र आणि जीवशास्त्र यांच्या अभ्यासातून सेंद्रियता हा समान धागा ..... शोधून काढला  
 अ) मॅक्सवेबर ब) एमील दुरखाईम क) ऑगस्ट कॉम्प्ट ड) मॉरिस गी बर्ग
- 2 कॉमच्या समाजशास्त्राचे स्थितीशास्त्र हे ..... संबंधित आहे  
 अ) संघर्षाशी ब) आंतरक्रियेशी क) कार्यात्मकतेशी ड) रचनात्मकतेशी
- 3 ..... यांच्या मते क्षेत्र कार्यपद्धती ही महत्त्वाची आणि सर्वश्रेष्ठ पद्धती आहे  
 अ) डीपी मुखर्जी ब) जी एस घुर्ये क) एम एन श्रीनिवास ड) ए आर देसाई
- 4 Remembered village हे पुस्तक ..... यांनी प्रकाशित केले  
 अ) एम एस श्रीनिवास ब) जी एस घुर्ये क) ए आर देसाई ड) आर के मुखर्जी
- 5 ..... यांच्या मते प्रकारे प्रकार्यवाद हा एक विशेष प्रकारचा सावयववाद आहे  
 अ) कार्ल मार्क्स ब) एम एन श्रीनिवास क) मॅक्स वेबर ड) ऑगस्ट कॉम्प्ट

- 6 ..... हे पहिले मराठी वृत्तपत्र महाराष्ट्रात सुरू झाले  
अ) दर्पण ब) संवाद क) कौमुदी ड) केसरी उ) सकाळ
- 7 ..... हे आधुनिक माध्यम आहे  
अ) तमाशा ब) भजन क) रेडिओ ड) पोवाडा
- 8 ..... हे मुद्रित माध्यम नाही  
अ) वर्तमानपत्र ब) नियतकालिक क) चित्रपट ड) ग्रंथ
- 9 लोकमान्य टिळकांनी ..... हे दैनिक सुरू केले  
अ) बेंगॉल गॅझेट ब) केसरी क) सकाळ ड) दर्पण
- 10 ..... हा आधुनिक प्रसार माध्यमाचा प्रकार आहे  
अ) संगणक ब) टेलिग्राम क) लोकगीत ड) पथनाट्य
- 11 मूलभूत अर्थाने ..... मधील बदल म्हणजे सामाजिक परिवर्तन होय.  
अ) सामाजिक संस्था ब) समाज रचना क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) संस्कृती
- 12 मूलभूत अर्थाने समाज रचनेतील बदल म्हणजे सामाजिक परिवर्तन होय ही व्याख्या ..... या समाजशास्त्रज्ञांनी केली  
अ) किंग्सले डेव्हिस ब) ऑगस्त कॉम्पत क) हॅरी जॉन्सन ड) रॉबर्ट मर्तन
- 13 ..... एक मूल्यभारीत संकल्पना आहे  
अ) संस्कृतीकरण ब) आधुनिकीकरण क) औद्योगिकीकरण ड) पश्चिमात्यकरण
- 14 आधुनिकीकरण ही मूल्यभारीत संकल्पना आहे अशी व्याख्या ..... यांनी केले  
अ) एम एस श्रीनिवास ब) राधाकमल मुखर्जी क) डीपी मुखर्जी ड) इरावती कर्वे
- 15 आर्थिक दृष्ट्या जागतिकीकरण म्हणजे ..... होय.  
अ) जागतिक अर्थव्यवस्था निर्माण करणे ब) जागतिक व्यवस्था निर्माण करणे क) विकसित राष्ट्रांची धोरणे स्वीकारणे ड) स्थानिक अर्थव्यवस्था प्रस्थापित करणे

**Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).**

१५

- 1 कार्यात्मक दृष्टिकोन
- 2 संस्कृतीकरण
- 3 जनसंपर्क माध्यमाची वैशिष्ट्ये
- 4 सामाजिक परिवर्तनाचा अर्थ व व्याख्या

**Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .**

१५

- 1 पाश्चातीकरण
- 2 आधुनिक माध्यमे
- 3 भारतातील आधुनिकीकरणाची प्रक्रिया
- 4 जागतिकीकरण

**Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .**

१५

- 1 ए आर देसाई यांनी मार्क्सवादी दृष्टिकोनातून भारतीय समाजाचे केलेले विश्लेषण स्पष्ट करा
- 2 जागतिकीकरणाची वैशिष्ट्ये

\*\*\*\*\*

## **Model Answer Paper**

---

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 समाजशास्त्र आणि जीवशास्त्र यांच्या अभ्यासातून सेंद्रियता हा समान धागा ..... शोधून काढला

अ) मॅक्सवेबर ब) एमील दुरखाईम क) ऑगस्ट कॉम्प्ट ड) मॉरिस गी बर्ग

Option 3

2 कामाच्या समाजशास्त्राचे स्थितीशास्त्र हे ..... संबंधित आहे

अ) संघर्षाशी ब) आंतरक्रियेशी क) कार्यात्मकतेशी ड) रचनात्मकतेशी

Option 4

3 ..... यांच्या मते क्षेत्र कार्यपद्धती ही महत्त्वाची आणि सर्वश्रेष्ठ पद्धती आहे

अ) डीपी मुखर्जी ब) जी एस घुर्ये क) एम एन श्रीनिवास ड) ए आर देसाई

Option 3

4 Remembered village हे पुस्तक ..... यांनी प्रकाशित केले

अ) एम एस श्रीनिवास ब) जी एस घुर्ये क) ए आर देसाई ड) आर के मुखर्जी

Option 1

5 ..... यांच्या मते प्रकारे प्रकार्यवाद हा एक विशेष प्रकारचा सावयववाद आहे

अ) कार्ल मार्क्स ब) एम एन श्रीनिवास क) मॅक्स वेबर ड) ऑगस्ट कॉम्प्ट

Option 4

6 ..... हे पहिले मराठी वृत्तपत्र महाराष्ट्रात सुरू झाले

अ) दर्पण ब) संवाद कौमुदी क) केसरी ड) सकाळ

Option 1

7 ..... हे आधुनिक माध्यम आहे

अ) तमाशा ब) भजन क) रेडिओ ड) पोवाडा

Option 3

8 ..... हे मुद्रित माध्यम नाही

अ) वर्तमानपत्र ब) नियतकालिक क) चित्रपट ड) ग्रंथ

Option 3

9 लोकमान्य टिळकांनी ..... हे दैनिक सुरू केले

अ) बेंगॉल गॅझेट ब) केसरी क) सकाळ ड) दर्पण

Option 2

10 ..... हा आधुनिक प्रसार माध्यमाचा प्रकार आहे

अ) संगणक ब) टेलिग्राम क) लोकगीत ड) पथनाट्य

Option 2

11 मूलभूत अर्थाने ..... मधील बदल म्हणजे सामाजिक परिवर्तन होय.

अ) सामाजिक संस्था ब) समाज रचना क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) संस्कृती

Option 2

12 मूलभूत अर्थाने समाज रचनेतील बदल म्हणजे सामाजिक परिवर्तन होय ही व्याख्या ..... या समाजशास्त्रज्ञांनी केली

अ) किंग्सले डेव्हिस ब) ऑगस्ट कॉम्प्ट क) हॅरी जॉन्सन ड) रॉबर्ट मर्तन

Option 3

13 ..... एक मूल्यभारीत संकल्पना आहे

अ) संस्कृतीकरण ब) आधुनिकीकरण क) औद्योगीकरण ड) पश्चिमात्यकरण

Option 2

14 आधुनिकीकरण ही मूल्यभारीत संकल्पना आहे अशी व्याख्या ..... यांनी केले

अ) एम एस श्रीनिवास ब) राधाकमल मुखर्जी क) डीपी मुखर्जी ड) इरावती कर्वे

Option 1

15 आर्थिक दृष्ट्या जागतिकीकरण म्हणजे ..... होय.

अ) जागतिक अर्थव्यवस्था निर्माण करणे ब) जागतिक व्यवस्था निर्माण करणे क) विकसित राष्ट्रांची धोरणे स्वीकारणे ड) स्थानिक अर्थव्यवस्था प्रस्थापित करणे

Option 1

**Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).**

१५

1 कार्यात्मक दृष्टिकोन

Ans:

2 संस्कृतीकरण

Ans:

3 जनसंपर्क माध्यमाची वैशिष्ट्ये

Ans:

4 सामाजिक परिवर्तनाचा अर्थ व व्याख्या

Ans:

**Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .**

१५

1 पाश्चातीकरण

Ans:

2 आधुनिक माध्यमे

Ans:

3 भारतातील आधुनिकीकरणाची प्रक्रिया

Ans:

4 जागतिकीकरण

Ans:

**Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .**

१५

1 ए आर देसाई यांनी मार्क्सवादी दृष्टिकोनातून भारतीय समाजाचे केलेले विश्लेषण स्पष्ट करा

Ans:

2 जागतिकीकरणाची वैशिष्ट्ये

Ans:

\*\*\*\*\*